

RAZISKOVALNA NALOGA
OŠ FRANKOLOVO

REVŠČINA
SOCIOLOGIJA

Mentorica: **Suzana Šafarič**

Avtorja: **Andreja Oprešnik**
Tomaž Jošt

FRANKOLOVO, 2008

KAZALO

KAZALO	2
1 POVZETEK	3
2 UVOD	4
3 TEORETIČNI DEL NALOGE	6
3.1 STATISTIČNI PODATKI	6
3.2 CENTER ZA SOCIALNO DELO	9
3.3 RDEČI KRIŽ.....	12
3.4 JAVNA KUHINJA	15
3.5 KARITAS.....	17
3.6 INTERVJU.....	18
3.7 ŽALOSTNE ZGODBE	20
4 EKSPERIMENTALNI DEL	21
5 ZAKLJUČEK.....	25
6 VIRI.....	26
6.1 KAZALO SLIK.....	26

1 POVZETEK

Revščina je družbeni problem, ki je prisoten v vseh delih sveta, tudi v bogatih in visoko razvitih družbah. Slovenija ni izjema. Vsak dan lahko v dnevnikih novicah spremljamo ta problem, ki se ga bolj zavedamo šele od nastanka samostojne države. Vzroki za nastanek revščine so različni: izguba zaposlitve, neuspešno iskanje prve zaposlitve po končani šoli, upokojitev, nizki dohodki, razpad družine in podobno. Človek se znajde v začaranem krogu, iz katerega težko izstopi brez pomoči. Številne institucije, kot so Centri za socialno delo, Rdeči križ, Karitas in posamezniki, ki se zavedajo tega problema, ne morejo hitro in dolgoročno reševati stisk, ki se pojavljajo vsakodnevno in v vedno večjem številu. Čeprav se zdi, da je pomoči veliko, pa se številni sramujejo svoje stiske in ne želijo prositi za pomoč. Pri revščini ne gre samo za to, da ljudje nimajo denarja za položnice ali osnovne življenjske potrebe, ampak se le ta kaže tudi v izključenosti iz družbenega življenja in socialnih stikov.

Summary (abstract)

Poverty is a social problem existing in all parts of the world, even in rich and highly developed societies. Slovenia is no exception in this respect. We encounter it on a daily basis, when reading or hearing about it in news. It is an issue which has come into clearer focus only recently; since the country's independence. The causes of poverty are numerous: unemployment, low income, family deterioration and so forth. Without adequate help one might find oneself in a critical situation. Various institutions such as Social welfares (Centri za socialno delo), The Red Cross, Karitas and individual, who are aware of this issue, are unable to provide immediate and long-term solutions to the crisis that are constantly on the rise and in great numbers. Although it seems that there is no shortage of help, several people, out of shame, do not ask for help. Poverty includes, not only being unable to pay one's bills or supply the basic daily needs, but its also the cause for social isolation and alienation.

2 UVOD

V vsakdanjem življenju lahko hitro opazimo, da se nekateri ljudje ponašajo z dragimi avtomobili in drugimi dragimi predmeti, drugi ljudje pa si zelo težko, ali pa celo ne morejo privoščiti niti najosnovnejših življenjskih potrebščin. Za te pravimo, da živijo v revščini. Vendar, kaj revščina sploh je, kdaj za nekoga lahko rečemo, da je reven...!

Slika 1. Vir: Oprešnik A.: Celje, 2008

Tema, ki sva jo izbrala za raziskovalno nalogo, je pogosto prisotna v televizijskih oddajah, časopisih in v pogovorih med odraslimi. Tudi v šoli lahko opažamo stisko, vendar otroci o tem ne govorimo, da ne bi bilo komu nerodno.

Zanimalo naju je, kako najini vrstniki vidijo revščino, kaj jim pomeni in kako živijo ljudje v našem podeželskem kraju, Frankolovo. Zanimalo naju je, ali imajo dovolj denarja za položnice in hrano, ali imajo denar za obiskovanje prireditev, kupovanje knjig in ali imajo denar za dopust? Vse to sva preverjala z anketo pri kateri sva bila izpraševalca.

Drugi del najinega raziskovalnega dela je zajemal institucije, ki pomagajo revnim, saj so naju zanimale oblike pomoči. Opravila sva intervjuje s predstavniki institucij, ki nudijo pomoč socialno in materialno ogroženim. K intervjuju pa sva povabila tudi posameznike, ki so nama zaupali svoje zgodbe. Pri tem sva bila zelo previdna, da ne bi koga užalila ali da naju ne bi kdo narobe razumel. Razumela pa sva, da ljudje o svojih stiskah ne želijo govoriti.

Hipoteze, ki sva si jih zastavila, so:

- Revščine je v Sloveniji vedno več in to v različnih družbenih skupinah.
- Ljudje, ki so potrebni pomoči, zanjo pogosto ne zaprosijo.
- Obstajajo institucije, kamor se ljudje lahko obrnejo po pomoč.

V naši državi uporabljamo za opredelitev pojma revščine definicijo, ki jo je sprejel European Council (19. november 1984): »Revne so osebe, družine ali skupine oseb, katerih sredstva (materialna, kulturna in socialna) so tako omejena, da jim ne omogočajo minimalno sprejemljivega življenja v državi, v kateri živijo. Za razvite države se vse bolj uporablja pojem socialna izključenost, saj poleg materialnega pomanjkanja zajema tudi pomanjkanje socialnih stikov (izolacija) in nemoči. Ti ljudje so nekako izolirani od družbenega življenja.« (Žnidaršič, 1996, str. 8)

3 TEORETIČNI DEL NALOGE

Literature za našo nalogo skoraj nisva našla. Naletela sva na veliko člankov v revijah in na statistične podatke na internetu. Tako sva se odločila, da preveriva, kako se z revščino ukvarjajo institucije, kako jo zaznavajo in kasneje vprašala tudi krajane, kako živijo oni.

Po uvodnem iskanju literature, smo se odpravili v Celje, kjer naj bi na različnih institucijah povprašali o oblikah pomoči, ki so dostopne ljudem v materialni stiski. Ustavili smo se na bencinski črpalki. K nam je pristopil fant in prosil za en evro. Naša mentorica ga je vprašala, zakaj ga potrebuje. Odgovoril je, da pač »fehta«, ker nima službe. Vpraša ga, zakaj ne najde dela in odgovoril je, da nima šole. Dodal je še, da je že prestar za šolo in da bi bilo pri njegovih letih smešno, če bi šel v šolo. Ocenili smo, da jih ni imel več kot 22 ali 23 let. Smo se torej srečali z revščino ali z načinom življenja, ki ga je izbral posameznik?

3.1 STATISTIČNI PODATKI

Te podatke so objavili na **statističnem uradu Republike Slovenije**, 17.12. 2007, za leto 2005 in 2006.

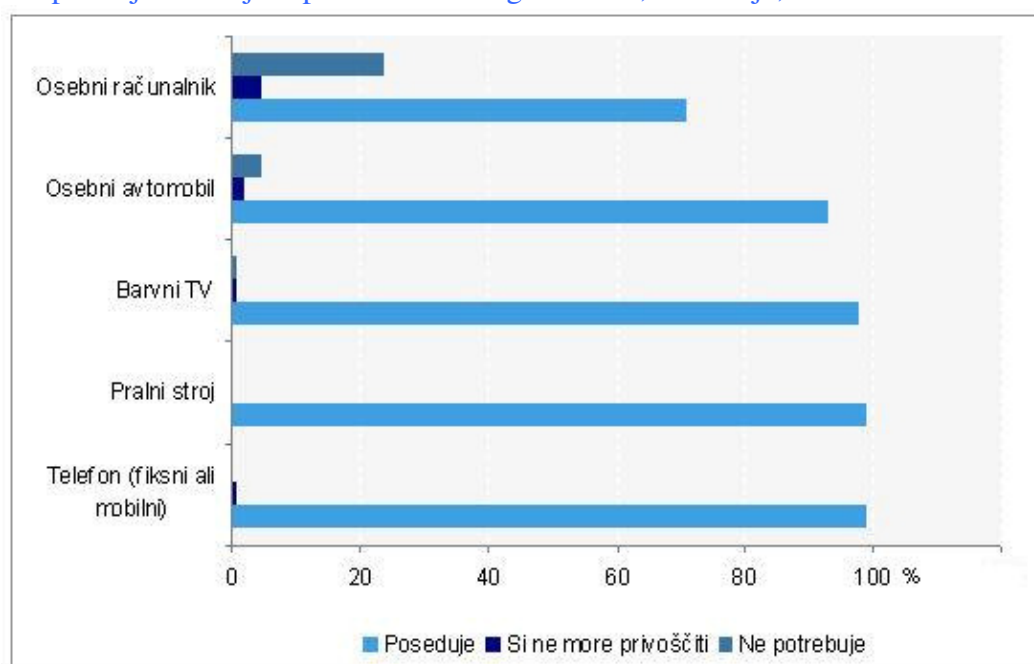
Po podatkih Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (EU-SILC) je stopnja tveganja revščine v letu 2005 v Sloveniji znašala 11,7 %. Ta podatek ne izraža absolutne, temveč relativno revščino. To pomeni, da je leta 2005 v Sloveniji živelo pod pragom tveganja revščine, ki je znašal 5.589 EUR, 11,7 % oseb. Ekvivalentni razpoložljivi dohodek teh oseb v letu 2005 je bil nižji od 466 EUR na mesec. Podatki o stopnjah tveganja revščine različnih socialnoekonomskih kategorij oseb in gospodinjstev kažejo, da so bila v najslabšem položaju gospodinjstva brez zaposlenih članov (37 %), še posebej tista z vzdrževanimi otroki (59 %), za temi pa enočlanska (43 %) in enostarševska gospodinjstva (22 %) ter pari s tremi ali več vzdrževanimi otroki (15 %), vse neaktivne osebe, med katerimi so še posebej izstopali brezposelni (33 %), samozaposlene osebe (18 %), starejše ženske (25 %) ter najemniki stanovanj (22 %).

Letne počitnice si lahko privošči 68 % gospodinjstev v Sloveniji, med njimi pa je največ razlik glede na skupni dohodek, ki ga ima gospodinjstvo na razpolago. Med najrevnejšimi

gospodinjstvi, si enotedenske letne počitnice lahko privoščijo 39 % gospodinjstev; med gospodinjstvi z najvišjim dohodkom pa ta delež znaša 91 %. Za počitnice so prikrajšani tudi najemniki, saj si lahko enotedenske počitnice privoščijo le 40 % vseh najemnikov.

Osebni računalnik ima na voljo 71 % gospodinjstev, 5 % si ga ne more privoščiti, 24 % gospodinjstev pa meni, da osebnega računalnika ne potrebujejo. Najbolj so prikrajšana gospodinjstva v prvem dohodkovnem kvintilu, saj si 15 % gospodinjstev v tej skupini ne more privoščiti računalnika.

Razpoložljivost trajnih potrošnih in drugih dobrin, Slovenija, 2005

Po podatkih ankete iz leta 2006 si 5 % anketiranih gospodinjstev ni moglo privoščiti osebnega avtomobila, 13 % gospodinjstev si ni moglo privoščiti mesa vsak drugi dan, 34 % gospodinjstev pa si ni moglo privoščiti enotedenskih letnih počitnic.

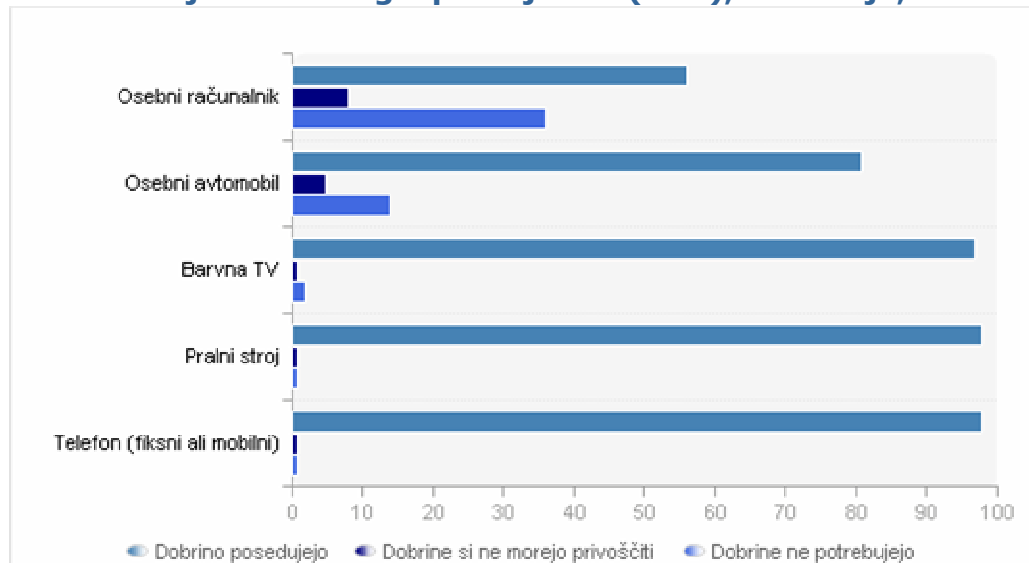
Dodatna vprašanja v letu 2006

Posebej za leto 2006 so bila v anketo vključena tudi dodatna vprašanja o udeleževanju izbrane osebe v kulturnih in športnih dogodkih ter o njeni povezanosti s sorodniki, prijatelji in sosedi. Najštevilnejši so bili tisti anketiranci, ki v živo spremljali športne dogodke, saj je 9 % vprašanih obiskalo športne prireditve ali tekme več kot 7-krat v zadnjih 12 mesecih. Tem so po številčnosti sledili obiskovalci kina (7 %) in z enakim deležem tudi obiskovalci predstav, kot so gledališke igre, koncerti, balet in podobno; najmanj številni pa so bili obiskovalci

zgodovinskih spomenikov. Glede povezanosti s sorodniki (ki ne živijo v istem gospodinjstvu), sosedi in prijatelji smo ugotovili, da so bili prav slednji bolj v ospredju. Vsak dan se je namreč s prijatelji srečevalo 19 % vprašanih, s sorodniki pa 12 %.

Večina anketiranih (96 %) lahko, če potrebuje pomoč, računa na sorodnike, prijatelje, znance in druge. Več kot polovica (55 %) anketiranih oseb vsaj enkrat mesečno prostovoljno pomaga osebam zunaj svojega gospodinjstva.

Posedovanje dobrin v gospodinjstvih (v %), Slovenija, 2006

3.2 CENTER ZA SOCIALNO DELO

Najprej sva obiskala Center za socialno delo Celje, kjer je z nami govorila gospa **JOŽICA KODRA RIZMAL**, diplomirana socialna delavka, strokovna delavka za denarno socialne pomoči.

Slika 2. Vir: Oprešnik A.; Celje, 2008

Zakon o socialnem varstvu določa dve obliki denarne pomoči socialno šibkim, in sicer:

- **Denarna socialna pomoč (DSP).**
- **Enkratna denarna socialna pomoč.**

Denarna socialna pomoč (DSP):

V census za dodelitev oziroma izdajo odločbe za denarno socialno pomoč se šteje: osebni dohodek, preživnina in katastrski dohodek. Ne upoštevajo pa se dohodki, ki pripadajo otroku, otroški dodatek, štipendija.

Upravičenci do različnih oblik DSP so:

- ljudje, ki so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje
- družine, ki imajo izredno nizke dohodke (npr. 3 - članska družina, zaposlen samo oče – cenzus je 425€).

V letu 2007 je CSD Celje izdal 8169 odločb za denarno socialno pomoč. To število lahko pomnožimo z dva (16338), saj sta pogosto upravičenca dva družinska člana (mož in žena).

Enkratna denarna socialna pomoč:

Upravičenci za dodelitev enkratne denarne socialne pomoči so lahko posamezniki ali gospodinjstva, kjer dohodek presega cenzus 425€ in je namenjena enkratni premostitvi težav. Teh prosilcev je bilo v letu 2007 2589 in to število lahko zopet pomnožimo z dva (5178), saj sta prejemnika prav tako lahko dva družinska člana. Upravičenci lahko zaprosijo za to obliko pomoči največ dvakrat letno.

Ker prihajava iz Občine Vojnik, naju je zanimal tudi podatek za našo občino. V letu 2007 je v občini Vojnik bilo dodeljenih 807 odločb za DSP.

Celjska občina je v primerjavi z Ljubljano in Mariborom v prednosti glede števila izdanih odločb in pomoči potrebnih, kar pomeni, da je na celjskem socialno stanje težje.

CSD ima izdelan Seznam ugodnosti in subvencij, do katerih so upravičeni prejemniki DSP:

- Oprostitev plačila RTV naročnine
- Specialistično ambulantne storitve, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja: CSD plača položnico za zdravstveno zavarovanje, oziroma se usklajujejo z zdravstveno službo, kjer pa pogosto težko usklajujejo vse potrebe. Kaj pa je nujno zdravljenje, presodi zdravnik.
- Pomoč s strani nevladne organizacije Karitas, kjer družinam pomagajo, predvsem s hrano, z osebnimi predmeti in občasno tudi pri plačilu osnovnih položnic. Otrokom pomagajo v sodelovanju z osnovnimi šolami, z občinami in s strokovnimi službami pri nakupu šolskih potrebščin ter plačilu kosil in šole v naravi.
- Pomoč s strani nevladne organizacije Rdeči križ v obliki prehranskih paketov, higienskih pripomočkov, oblačil, obutve, pohištva in bele tehnike.
- Brezplačen vrtec za starše, ki prejemajo DSP.
- Novost v šolskem letu 2007/2008 je zagotavljanje brezplačne izposoje učbenikov iz učbeniških skladov od prvega do vključno sedmega razreda osnovne šole.
- Subvencioniranje šolske prehrane.

- Učbeniki v srednji šoli.
- Subvencionirana prehrana v srednji šoli.
- Subvencioniran prevoz v srednji šoli.

Gospa Kodra Rizmal je povedala, da je največ upravičencev do DSP in največja stiska med mladimi do 26 let, ki zaključijo šolanje in ne dobijo zaposlitve in med starejšimi, ki so tik pred upokojitvijo izgubili zaposlitev ali so že upokojeni in živijo sami.

CSD ima veliko sponzorjev. Veliko jih okoli novega leta obdari družine (npr. Motoristično društvo Panter bo spomladi obdarilo 100 otrok). Prednost imajo otroci v rejniških družinah.. Prav tako veliko podjetij pomaga družinam finančno ali pa z darili (npr. Alpina podari čevlje.).

Na Centru za socialno delo Celje ugotavljajo, da je dobrodelnosti vedno več, vendar so tudi stiske vedno hujše. Žal se ljudje, ki so resnično ogroženi, le težko odločijo in pridejo prosit za pomoč. Poleg tega pa podjetja, ki želijo pomagati, pogosto želijo tudi javno objaviti imena družin ali posameznikov, ki jim nudijo pomoč. To je problem, saj ljudje s svojo stisko ne želijo biti izpostavljeni v javnosti.

3.3 RDEČI KRIŽ

O delovanju in oblikah pomoči Rdečega križa v Celju smo se pogovarjali z gospodom **IGORJEM POLJANŠKOM**, sekretarjem OZRK Celje.

Ta institucija pomaga socialno ogroženim predvsem z razdeljevanjem oblačil in prehranskih paketov.

Slika 3. Vir: Oprešnik A.; Celje, 2008

Skladišče oblačil je v prostorih sedeža RK v Celju, na Mariborski cesti. Tu je predvsem zbirališče, kjer se opravi tudi evidenca prinešenih in oddanih oblačil. Prinesejo jih posamezniki ali podjetja (II. klasa, ali ob stečaju). Trenutno so zadovoljni, saj prihaja več stvari, kot pa jih oddajo. OZRK Celje pokriva potrebe pomoči za občine Celje, Štore, Dobrna in Vojnik, izjemoma tudi druge občine. Največ oblačil razdelijo v zimskih mesecih. V prvem polletju lanskega leta so razdelili 965 kosov oblačil, v drugem pa 1941.

Upravičenci za pomoč dobijo pripravljene vloge, ki jih izpolnijo in prejmejo, za kar prosijo. Za obleko in obutev izpolnijo samo vlogo, za pakete prehrane in pohištvo, pa mora svoje mnenje podati tudi CSD ali KS, kjer prosilec živi. Na RK se obrne od pet do deset družin tedensko.

Poleg teh oblik pomoči razdeli RK veliko blaga tudi Zavetišču za brezdomce, Materinskemu domu, Varni hiši, šolam, tudi zaporam in Domu upokojevcev v Celju.

Slika 4. Vir: Oprešnik A.; Celje 2008

Sodelujejo tudi s patronažno službo, ki ostarelim in obolelim dostavljajo jogije, rjuhe in podobno. Vsako jeseni razdelijo potrebščine desetim celjskim šolam. Znesek za potrebščine na enega otroka ne presega 15 €. Vsako leto peljejo otroke iz socialno ogroženih družin in starostnike na letovanja ali izlete. To se financira iz sredstev FIHO, to so sredstva, ki jih dobijo invalidske in humanitarne organizacije od Loterije Slovenije. V letu 2007 so peljali na počitnice 500 otrok pod okriljem sponzorja, podjetja Tuš iz Celja.

Na RK delijo tudi pakete hrane. Prosilci oddajo vloge, na katerih mora biti tudi mnenje CSD, KS ali OORK o materialnem oziroma socialnem stanju družine oziroma prosilca. Vloge se zbirajo vsako sredo. Do sedaj niso še nikogar zavrnil. Vsak prosilec dobi paket vsaj enkrat. Vloge se preverjajo. Paketi se razdeljujejo na vsak mesec in pol ali dva meseca, v mesecu juliju in avgustu pa paketov ne razdeljujejo. Sredstva za prehranske pakete namenja RK,

Agencija za blagovne trge Slovenije pa iz sredstev EU nameni še dodatne artikle (prašek, tekoče). Ti artikli niso namenjeni za prodajo v trgovinah in imajo označbo.

Slika 5. Vir: Oprešnik A.; Celje, 2008

Prehranski paket vsebuje: 1l olja, kisa, mleka, 1 kg sladkorja, koruznega zdroba, testenin, 10 dkg kave, napolitanke, 2 pašteti, 2 konzervi rib, 2 konzervi mesnega narezka. S pomočjo sredstev FIHO tem paketom dodajo še 3 kg praška in tekoče milo.

Pri RK ni nobenih oblik denarnih pomoči. Izjema so elementarne nesreče, kot je bila poplava v lanskem letu. Za ta namen je bilo lani razdeljenih približno 14.000,00 €.

Prav tako je v lanskem letu OORK v Celju pomagal dvema družinama, ki sta pogoreli. Vsaki je namenil 500 €.

Rdeči križ se mora za dodelitev sredstev prijaviti na javni razpis občine. Znesek dodeljenih sredstev je vsako leto nižji, potrebe po pomoči pa naraščajo. V preteklih letih je bil RK v proračunu občin, zaradi novega načina financiranja, pa so prikrajšani za 10- kraten znesek.

3.4 JAVNA KUHINJA

Pogovarjali smo se z gospo **DARINKO PULKO**, vodjo poslovnega centra prehrane pri podjetju Gostinstvo d.o.o.Celje.

Slika 6. Vir: Oprešnik A.; Celje, 2008

Nosilec dejavnosti je zasebno podjetje Gostinstvo d.o.o.Celje. Vsako leto se podjetje prijavi na javni razpis Občine Celje, ki dodeljuje sredstva za javno kuhinjo. V Celju deluje javna kuhinja že 6 let.

Center za socialno delo izda potrdilo o dohodkih, ki določa upravičence za en topli obroka na dan. Upravičenci dobijo kartončke – bone, s katerimi prihajajo k obroku.

Otroci, ki imajo v šoli subvencionirano prehrano, med tednom niso opravičeni do toplega obroka, pripadajo pa jim med počitnicami in ob sobotah.

V zadnjih mesecih je podjetje skupaj z Občino Celje izvedlo raziskavo, kjer so ugotovili, da si otroci iz ogroženih družin ne morejo redno privoščiti sadja, ki je za njihov razvoj potreben.

Javna kuhinja bo tem otrokom dvakrat na teden dodala jogurt in sadje. Takšnih družin je trenutno 7.

Upravičenci so tako stari in mladi, več upravičencev pa je ob naravnih katastrofah in pozimi. Dnevno oskrbujejo okoli **250** upravičencev, ki prihajajo v javno kuhinjo, skrbijo pa tudi za zavetišče (23 brezdomcev) in varno hišo (5-7 oseb). Starejšim in bolnim ljudem javna delavka vozi hrano na dom (6 upravičencev). Upravičenci prihajajo samo iz celjske občine, ker edina daje sredstva za javno kuhinjo. Izjemoma oskrbujejo tudi tiste, ki prihajajo iz drugih občin, pa začasno živijo v Celju. Starejši ljudje, ki so bolni in ne morejo vsak dan prihajati po svoj obrok, lahko štirikrat mesečno pridejo in dobijo suho hrano, oziroma sestavine ter si pripravijo obroke doma.

Še vedno kuhinja oskrbuje 60 tujcev, ki so nastanjeni v Ribarjevi ulici. To so bivši begunci, ki so prišli v Slovenijo iz Bosne in Hercegovine v času vojne in so tukaj ostali, ker se nimajo kam vrniti.

V Ljubljani in Mariboru je upravičencev za javno kuhinjo okoli **450**, čeprav je javna kuhinja namenjena samo brezdomcem, v Celju pa tudi socialno ogroženim.

Število upravičencev javne kuhinje v letih 2006 in 2007:

- januar 20066527 obrokov
- januar 20076659 obrokov
- januar 2008 8239 obrokov (275 upravičencev na dan)

Pozimi, od novembra do januarja, se število obrokov poveča. Poleti je lažje, saj ljudje od svojih sosedov, prijateljev in sorodnikov dobijo pridelke z vrtov.

Gospa Pulko je povedala, da je njeno delo zahtevno, kar ji verjameva, saj k njej prihajajo ljudje v hudi stiski in je tako vodja prehrane, socialna delavka in psiholog v eni osebi. Življenjske zgodbe ljudi so žalostne (psihični bolniki, ljudje, ki so izgubili zaposlitev tik pred upokojitvijo) in pogosto potrebujejo le nekoga, da jih samo posluša.

3.5 KARITAS

Tudi v Frankolovem deluje župnijski karitas, ki ga vodi gospa Štefka Ocvirk. V letu 2007 so od EU prejeli tri pošiljke hrane, ki so vsebovale: mleko, čokoladno mleko, sladkor, riž, koruzni zdrob, testenine in kekse. Skupaj je bilo razdeljeno 1337 kg hrane in 1430,4 l mleka. To hrano je prejelo ob prvi delitvi 194 oseb oziroma družin, v drugi 148 in v tretji 153.

Prav tako je župnijska karitas Frankolovo prejela od škofijske karitas Celje 9.000 € sredstev v letu 2007, za pomoč občanom v poplavi oktobra 2007.

V letu 2006 je poleg že omenjenih oblik pomoči župnijska karitas pomagala tudi otrokom (šolske potrebščine, prevozi, prehrana, šola v naravi, letovanja, dijaški dom, ...) in starejšim občanom (darila, romanja, srečanja, ...).

Vse aktivnosti župnijske karitas, pod vodstvom gospe Štefke Ocvirk, potekajo v obliki prostovoljnega dela.

Slika 7. Vir: Oprešnik A.; Celje 2008

3.6 INTERVJU

Za intervju sva prosila gospo Katico Pešak, ki je zelo znana po tem, da rada pomaga ljudem. Največ svojega časa nameni prostovoljnemu delu za Karitas in Rdeči križ na področju Nove Cerkve. Veliko ljudem je že pomagala. Ljudem pomaga pisati prošnje za razne pomoči, štipendije, varstvene dodatke, piše dohodninske napovedi, govore za pogrebe in druge slovesnosti. Nikomur ne odreče pomoči. Včasih je dovolj, da človeka napoti na pravi naslov, ali pa mu samo kaj svetuje. Čeprav je stara že čez sedemdeset let, je še zelo vitalna in polna energije. V svojem življenju je marsikaj videla in kljub svoji bolezni še vedno vztraja, saj pravi, da ji to daje moči.

Koliko ljudem pomagata?

Pomagamo 38 družinam in posameznikom. Gre predvsem za hrano, trikrat na leto iz evropskih rezerv (Karitas), 14 družin pa redno dobiva hrano, približno vsakih 6 tednov (RK).

Kdaj so ljudje opravičeni do paketa s hrano?

Na centru za socialno delo morajo oddati pisne vloge o finančnem stanju družine ali posameznika, kjer ugotavljajo upravičenost.

Ali po hrano prihajajo ljudje sami?

Nekateri ja, nekateri ne. Pomagajo nam prostovoljci, ki hrano razvozijo.

Ali prosijo ljudje sami za pomoč, ali jim jo ponudite?

Marsikoga je sram in pomoč ponudimo mi, največkrat pa nam povedo za ljudi, ki so pomoči potrebni, sosedje.

Obstajajo še kakšne druge oblike pomoči?

Seveda. Posredujemo rabljena oblačila, prirejamo dobrodelne koncerte, vsako poletje peljemo nekaj otrok v Portorož na morje, zbiramo sredstva ob naravnih nesrečah, kot so poplave, požari, obiskujemo starejše ljudi po domovih, otrokom razdelimo šolske potrebščine in druge občasne pomoči.

Za Posočje smo ob potresu zbrali takratnih 638.000 tolarjev, kar je bilo za našo majhno krajevno skupnost res veliko.

Omenili ste dobrodelni koncert. Ali lahko poveste, kam gredo zbrana sredstva?

Vsako leto se odločimo, komu bomo pomagali. Letos smo se odločili, da bomo pomagali družni, kjer je umrl oče, mati je bolna in živijo v majhnem in zelo skromnem domu, brez kopalnice, do nedavnega tudi brez elektrike.

S kom pa sodelujete v svojih akcijah?

Veliko sodelujemo z obema šolama (Socka, Nova Cerkev), s Centrom za socialno delo, z društvom Mir, s patronažno službo in z zdravniki, saj je veliko zdravstvenih problemov in prav oni vidijo tudi socialno stanje.

Ali vam je kdaj kdo očital, da pomagate takim, ki pomoči ne rabijo?

Tudi to se je zgodilo, ponavadi zaradi nevoščljivosti. Ampak mi pomagamo takim, ki pomoč res potrebujejo in to lahko tudi utemeljimo.

Se vam zdi, da se število revnih zvišuje?

Da. V naši krajevni skupnosti se je od januarja 2007 do letos potreba za pomoč povečala kar za 10 družin oziroma posameznikov.

Ob koncu intervjuja sva se Katici Pešak zahvalila za njen čas in ji čestitala za predstavitev v Novem tedniku, v rubriki Ljudje z veliko začetnico. Iz članka sva razbrala, da jo ljudje res cenijo.

3.7 ŽALOSTNE ZGODBE

Poskušala sva pridobiti zgodbe ljudi, ki se dnevno srečujejo z revščino. Čeprav je tudi na naši šoli dovolj takšnih primerov sva se zavedala, da bi bilo neprijetno, če bi koga o tem spraševala. Kljub temu sva med anketiranjem naletela na dve sogovornici, ki sta bili pripravljeni povedati nekaj besed o svojem življenju.

Ana je mati, ki je zaposlena. Ima štiri otroke, ki se še vsi šolajo. Mož je nezaposlen, brez dohodkov in pije. Živijo v majhni hiški s kuhinjo in dvema sobama. Preživljajo se samo z materinim dohodkom in otroškimi dodatki. Oče kljub nezaposlenosti, ni pripravljen obdelovati zemlje, ki bi dala zelo potrebne pridelke in jim olajšala življenje. Ana pravi, da preden gre po nakupih, vedno preveri cene in ne gleda na kvaliteto, saj si tega ne more privoščiti. Kupuje kjer je cenej. Občasno prejme družina pomoč krajevnega karitasa v obliki hrane, pa tudi oblačila dobijo od sosedov in prijateljev. V šoli so deležni pomoči pri plačilu malice, šole v naravi in učbenikov. Ne morejo si privoščiti dopusta, nimajo računalnika, kabske televizije in še mnogih razvad, ki se nekaterim zdijo v današnjem času samoumevne.

Metka je mati samohranilka. Še v času Jugoslavije (pred letom 90) je prišla v Slovenijo, kjer si je našla partnerja. Bila je redno zaposlena. Ko se je Slovenija osamosvojila, si Metka ni uredila državljanstva in je zaradi tega izgubila tudi zaposlitev. Živela je s partnerjem in čez čas ugotovila, da pričakuje otroka. Partner jo je zapustil. Ostala je sama z otrokom in brez zaposlitve. Iskala si je začasne zaposlitve in bivališča. Težko se je preživljala, čeprav so ji večkrat priskočili na pomoč dobri ljudje. V tem času je tudi zbolela. Sedaj že nekaj let z otrokom živi v kleti, kjer plačuje (za tak prostor) veliko najemnino. Njun edini vir dohodka je denarna socialna pomoč in otroški dodatek. Hvaležna sta za vsako pomoč, ki jo prejmeta. Njun način življenja je zelo skromen, vendar se razveselita vsake pozornosti in tudi prijazne besede. Otroka sošolci v šoli pogosto zbadajo zaradi njunega bivališča.

4 EKSPERIMENTALNI DEL

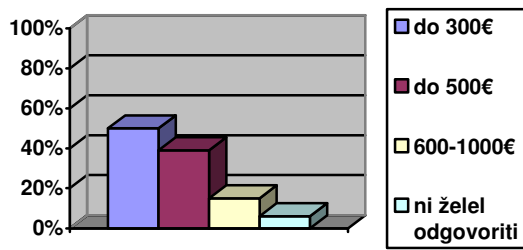
Večina najinega dela je potekala na terenu. Najprej sva obiskala vse institucije, ki nudijo ljudem različne oblike pomoči. Pri tem sva uporabila metodo intervjuja. Nato sva v kraju pred trgovino izvedla anketo, pri kateri sva bila izpraševalca.

Anketirala sva 34 ljudi. Od tega je bilo 47% žensk in 53% moških. Zanimalo naju je tudi, ali so zaposleni, upokojeni ali brez zaposlitve. Med anketiranci je bilo 59% zaposlenih, 38% upokojencev in 3% nezaposlenih.

Rezultate ankete prikazujejo grafi.

1. Koliko zapravite na mesec za hrano in položnice?

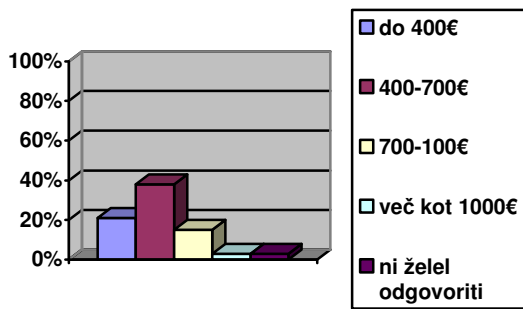
Graf 1

Odgovori kažejo, da polovica vprašanih na mesec zapravi za hrano in položnice do 300 €. To se nam ne zdi resnična številka, saj so se cene hrane v zadnja pol leta zelo povišale. To bi namreč pomenilo, da porabijo denar samo za osnovne življenjske potrebščine kot so: mleko, kruh, olje, sladkor, testenine. Res je, da živimo na podeželju in imajo ljudje veliko povrtnin shranjenih, ker jih sami pridelajo (krompir, korenje, kumare, ipd.), prav tako pogosto doma pečejo kruh, pa tudi meso še vedno dobijo iz domačega hleva. V tem se verjetno razlikujejo z mestnim prebivalstvom in njihovo porabo denarja za osnovna živila.

2. Če ni skrivnost, kolikšen je vaš mesečni dohodek?

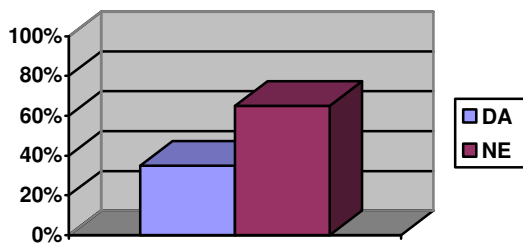
Graf 2

Skoraj 40 % anketiranih je odgovorilo, da prejema mesečno med 400€ in 700€. To se nekako ujema s prejšnjim vprašanjem o mesečni porabi, kjer je prav tako skoraj 40% vprašanih odgovorilo, da porabijo do 500€ mesečno za hrano in položnice. Pri tem odgovoru sva mnenja, da velja za prihodek moža in žene.

3. Kupite kdaj kakšno knjigo?

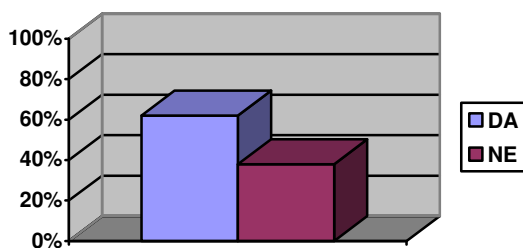
Graf 3

Nakup strokovne ali poljudne literature, je prav tako lahko pokazatelj revščine in njenega vpliva v smislu prikrajšanosti za druge oblike socialnih stikov. Le slaba tretjina vprašanih si enkrat letno kupi knjigo. Ponavadi so to kuharice ali knjige o urejanju okolja.

4. Ste naročeni na kakšno revijo ali časopis?

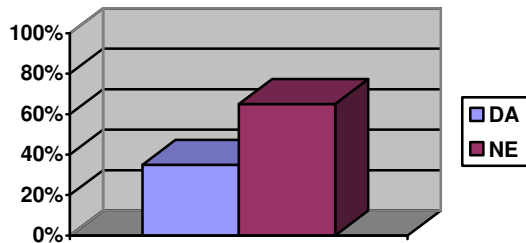
Graf 4

Število pozitivnih odgovorov pri tem vprašanju naju je presenetilo. Večina je naročenih na verske revije, nekateri pa tudi na dnevni časopis.

5. Imate doma računalnik in internetno povezavo?

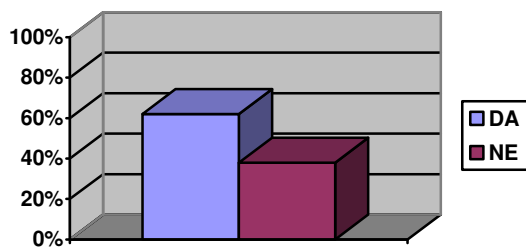
Graf 5

Odstotek tistih, ki imajo računalnik (v večini imajo tudi internetno povezavo) je podoben odstotku tistih, ki jih je statistični urad prikazal kot tiste, ki ga ne potrebujejo. V slovenskem merilu ima računalnik dve tretjini ljudi, kar je za polovico več kot v našem kraju.

6. Obiskujete gledališče, opero ali balet?

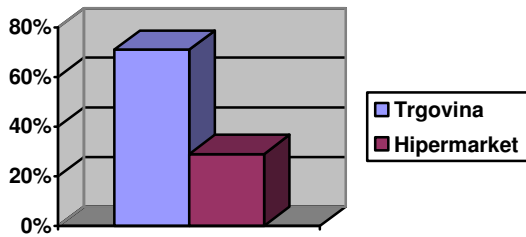
Graf 6

Veliko ljudi vsaj enkrat letno obiše gledališko predstavo. V zadnjih letih pogosto gostujejo gledališke predstave tudi v našem kraju, v šolski telovadnici. Tako je prebivalcem omogočen stik tudi s to obliko kulture in socialnega stika.

7. Kupujete samo v krajevni trgovini ali tudi v hipermarketih?

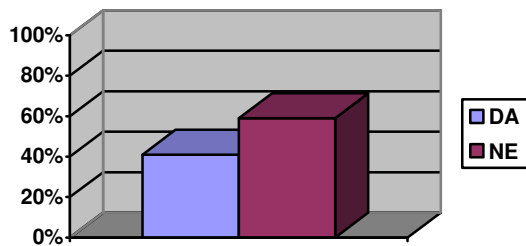
Graf 7

Večina krajanov nakupuje v naši trgovini. Čeprav je ponudba slabša in cene višje (ni konkurence), so ljudje zadovoljni. Tudi to, meniva, da je posledica vaškega okolja.

8. Hodite vsako leto na dopust? (smučanje, morje, toplice)

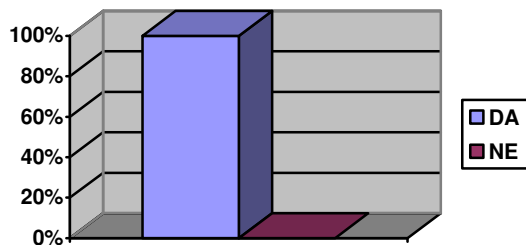
Graf 8

Manj kot polovica vprašanih hodi vsaj enkrat letno na dopust. To se kar ujema tudi s povprečjem v Sloveniji.

9. Se vam zdi, da več zapravite sedaj, ko je denarna enota evro?

Graf 9

Skoraj vsi vprašani pa se strinjajo, da je življenje po uvedbi evra v Sloveniji, veliko dražje. V začetku so imeli težave s preračunavanjem, danes pa so cene visoke, zneski pa varljivo nizki.

5 ZAKLJUČEK

Na podlagi podatkov, ki sva jih pridobila s pomočjo intervjujev in anket ter analize Statističnega urada Republike Slovenije, sva prišla do naslednjih ugotovitev:

- da je revščina neizbežna in se večja iz leta v leto, tako med mladimi, kot med starejšimi, predvsem upokojenci;
- da ljudje še vedno skrivajo svojo stisko in vedno ne poiščejo pomoči, ker jih je sram;
- da obstajajo institucije in vedno več posameznikov, ki pomagajo ljudem v stiski.

Revščina je prisotna že od nekdanj in kot kaže situacija po svetu, bo tudi ostala. Odkar je Slovenija sprejela denarno enoto evro se je vse še poslabšalo. Plače oziroma prihodki so nižji, nujni življenjski stroški (hrana), pa vse višji. Razlika med revnimi in bogatimi se vidno večja. To opažamo tudi otroci v šoli, čeprav o tem ne govorimo. Tisti, ki pomoč najbolj potrebujejo, se revščine sramujejo in za pomoč sploh ne prosijo. To je prisotno predvsem na podeželju. Žalostno pa je, da se število revnih večja, denarna pomoč pa manjša. Občudujeva ljudi, ki opravljajo socialno delo, saj morajo biti pripravljeni na marsikaj, kajti ljudje, ki prosijo za pomoč, imajo ponavadi resnične probleme (ne samo denarne, ampak posledično tudi psihične). Ostajajo pa še odprta številna poglavja in nerešena številna vprašanja, kot sta na primer: Ali bo problem revščine sploh kdaj rešen? Zakaj država revščine ne more preprečiti? Zakaj je sramota, če si reven?

6 VIRI

http://193.2.238.17/novica_prikazi.aspx?ID=1343

http://193.2.238.17/novica_prikazi.asp*?id=1386

Ustni viri: ga. Jožica Kodra Rizmal, ga. Darinka Pulko, g. Igor Poljanšek, ga. Katica Pešak

6.1 KAZALO SLIK

Slika 1	4
Slika 2	9
Slika 3	12
Slika 4	13
Slika 5	14
Slika 6	15
Slika 7	17